

Dzień Amerykański

Muzeum POLIN (Warszawa), 10 maja 2022 (wtorek)

Jednodniowy program, otwarty dla publiczności, objęty patronatem Ambasady USA w RP – realizowany w kontekście 40. rocznicy KARTY. Celem wydarzenia jest przedstawienie relacji polsko-amerykańskich w latach 1917–2022, w szczególności skupiających się na roli Stanów Zjednoczonych w odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku, wspieraniu demokratycznego wymiaru polskiej państwowości, a obecnie – obronie pokoju. Punktem odniesienia będą m.in.: *Deklaracja Podziwu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych (1926)*, publikacja *Lobbyści. Zachodni rzecznicy polskiej niepodległości* (z głównym udziałem świadectw amerykańskich), przyjęcie Polski do NATO (1999), obecna wojna w Ukrainie.

Godz. 12.00 – uroczyste otwarcie Dnia Amerykańskiego

- wystąpienia przedstawicieli współorganizatorów: Jeanne Briganti, attaché ds. kultury Ambasady USA; Zygmunt Stępiński, dyrektor Muzeum POLIN
- prezentacja przesłania inauguracyjnego Anne Applebaum
- Zbigniew Gluza, prezes Ośrodka KARTA: ogłoszenie planu programu polsko-amerykańskiego 2022–26

Godz. 12.00–16.00 – cykl równoległych zdarzeń

Blok Edukacja dla demokracji

Program spotkań (1 piętro):

Sala konferencyjna A:

- 12.00–12.45 Zuzanna Schnepf-Kołaczkiewicz, Grzegorz Kołaczkiewicz
Deklaracja Podziwu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych / Polish Declarations of Admiration and Friendship for the United States
- 13.00–13.45 prof. Paweł Frelik (OSA UW)
U.S. Witch Corps – o amerykańskich ideałach i kulturze zwanej kiedyś popularną / U.S. Witch Corps – American Ideals and Culture Previously Known as Popular
- 14.00–14.45 prof. Agnieszka Graff (OSA UW)*
Amerykańskie wojny kulturowe / The American Culture Wars
* tylko dla osób pełnoletnich
- 15.00–15.45 dr Zachary Mazur (POLIN)
Dwie historie, jedna wielka postać: amerykańskie i europejskie wizje Wilsona / Two Histories, One Historic Figure: American vs. European Visions of Woodrow Wilson

Sala konferencyjna B:

- 12.30–13.15 Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta
Turning nations into people – stypendia Programu Fulbrighta / Turning nations into people – Fulbright Program awards
prowadzenie:
Patrycja Donaburska, Starsza Specjalistka ds. Programów, doradczyni Education USA
Marta Miłkaszewicz – absolwentka Fulbrighta
Courtney Blackington – stypendystka Fulbrighta
- 13.30–14.15 Fundacja Kościuszkowska Polska
Fundacja Kościuszkowska – inwestycje w edukację i naukę w kontekście wyzwań przyszłości – programy stypendialne, grantowe i edukacyjne / The Kosciuszko Foundation – investment in education and science for challenging future – scholarship, grant and educational programs
prowadzenie:
Aleksandra Kujawska, Emilia Gromadowska
- 14.30–15.15 Harvard Club of Poland / MIT Club of Poland
Studia w USA / Study in the USA – panel
Marta Byczkowska (MIT)
Agata Mazurowska-Rozdeiczka (Harvard)
Wojciech Walniczek (Harvard)
Robert Socha (Harvard) – moderator

Wydarzenia otwarte

Audytorium:

Godz. 14.00 – pokaz filmu *Pułkownik House* (film dokumentalny Discovery Channel, 45 min.)

Edward Mandell House to postać, której i Polska, i Europa ma wiele do zawdzięczenia. Był zaufanym doradcą amerykańskiego prezydenta Woodrowa Wilsona i przyjacielem Ignacego Jana Paderewskiego. Choć pozostawał w cieniu, miał olbrzymi wpływ na strategię polityczną Stanów Zjednoczonych w okresie I wojny światowej oraz po jej zakończeniu. Dzięki niemu na mapę powróciły takie państwa jak Polska, Serbia, Czechosłowacja i kraje nadbałtyckie. Obecnie House jest postacią niemal zapomnianą, mimo że jego wpływ na kształt Europy po I wojnie światowej był olbrzymi.

Godz. 14.50–15.35 – *Rola Amerykanów w odzyskaniu przez Polskę niepodległości* – panel z udziałem Jacka Stawiskiego (autora filmu *Pułkownik House*) i dr. Andrzeja Turkowskiego, redaktora książki *Lobbyści. Zachodni rzecznicy polskiej niepodległości*

prowadzenie: dr Michał Przeperski (Muzeum Historii Polski)

Foyer Audytorium:

Godz. 12.00–16.00

- stanowiska informacyjne partnerów i organizatorów wydarzenia: Ambasada USA, Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta, Dom Spotkań z Historią, Fundacja Kościuszkowska Polska, Harvard Club of Poland, MIT Club of Poland, Muzeum POLIN, Ośrodek KARTA, Ośrodek Studiów Amerykańskich UW, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności w ramach programów edukacyjnych, QWED, Dom Kultury Stare Babice i Stowarzyszenie Park Kulturowy Transatlantycka Radiotelegraficzna Centrala Nadawcza, Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej
- kiermasz wydawnictw dotyczących relacji polsko-amerykańskich, w tym prezentacja publikacji *KARTY: Lobbyści*, Kenneth Malcolm Murray *Skrzydła nad Polską*, Virgilia Sapięha *Amerykańska księżna*, Dorothy Adams *Amerykańska Polka*
- wystawa *From Poland with Love*, przygotowana we współpracy z Domem Spotkań z Historią, przedstawiająca historię stosunków polsko-amerykańskich po I wojnie światowej
- wystawa *Babice Transatlantic Radio-Station*, poświęcona jednej z głównych strategicznych inwestycji II Rzeczypospolitej, która powstała dzięki współpracy polsko-amerykańskiej
- wystawa i punkt dostępu do skomputeryzowanych danych *Deklaracji Podziwu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych*

Godz. 16.30–21.00 – część zamknięta dla publiczności (obowiązują zaproszenia)

Godz. 16.30–18.00 – *Racje demokracji – polsko-amerykańska debata o wspólnej obronie pokoju* – z udziałem: Ambasadora Daniela Frieda, Ewy Juńczyk-Ziomeckiej, Ambasadora Polski w USA Marka Magierowskiego, Ambasadora Janusza Reitera, Adama Daniela Rotfelda, Ambasadora Thomasa Simonsa, Ambasadora Polski przy ONZ Krzysztofa Szczerskiego (część wystąpień w przekazie telewizyjnym); prowadzenie: Jacek Stawiski

Godz. 18.00 – wystąpienie Ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce Marka Brzezinskiego

Godz. 18.15–18.45 – wystąpienia przedstawicieli Partnerów: Zbigniew Gluza (prezes Ośrodka KARTA), Zygmunt Stępiński (dyrektor Muzeum POLIN), Marianna Hajdukiewicz (dyrektorka programowa Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności), Justyna Janiszewska (dyrektorka Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta), Grażyna Czetwertyńska (prezeska Fundacji Kościuszkowskiej Polska), Grzegorz Kość (dyrektor Ośrodka Studiów Amerykańskich), Shawn Rantas (dyrektorka programu WISŁA w Raytheon Missiles & Defense), Grażyna Żebrowska (dyrektorka Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej), Agata Mazurowska-Rozdeiczner (prezeska Harvard Club of Poland) i inni

Godz. 19.00–19.30 – koncert muzyki jazzowej w wykonaniu duetu: Stan Breckenridge i Basia Gąsienica Giewont

Godz. 19.30 – bankiet

Organizatorzy i Partnerzy

Organizator:

Współorganizatorzy:

AMBASADA
STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

Główny partner wydarzenia:

Partnerzy:

Główny patron medialny:

Patroni medialni:

www.40lat.karta.org.pl